

Liite 2. Kuvauksia artikkelikokoelmista

Nuorisobarometrit ja nuorten elinolot

Nuora tekee selvityksiä nuorten sijoittumisesta työelämään ja koulutukseen, julkaisee Nuorten elinolot -vuosikirjoja yhdessä Nuorisotutkimusverkoston ja Stakesin kanssa sekä on luonut verkossa kaikkien käytössä olevan tietokannan nuorten elinoloista. Nuorisoasiain neuvottelukunta on tehnyt vuodesta 1994 alkaen säännöllistä kartoitusta 15–29-vuotiaiden nuorten asenteiden ja odotusten kehittymisestä. Osa kysymyksistä toistuu säännöllisesti, joten niiden avulla voidaan seurata pidemmän aikavälin asennemuutoksia ja osa liittyy ajankohtaisiin aiheisiin. Nuorisoasiain neuvottelukunta ylläpitää nuorten elinoloja kuvaavia indikaattoreita, joita kehitetään parhaillaan.

Indikaattorit kuvaavat mm. seuraavia nuorten elämänalueita: työllisyys, työttömyys, koulutus, asuminen, muuttoliike, perheellistyminen, varat ja velat, tulot ja verot, osto-voima, terveys, kuolemansyyt, rikollisuus ja syrjäytyminen. Indikaattorit on siirretty verkkoversioksi. Tietoja on tällä hetkellä saatavilla vuosilta 1990–2003 lääni-, maa-kunta- ja seutukuntaisesti.

Karvonen, Sakari (toim.). (2006) Onko sukupuolella väliä?: hyvinvointi, terveys, pojat ja työt. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasiain neuvottelukunta, STAKES. (Nuorten elinolot -vuosikirja)

Onko hyvinvoinnilla sukupuolta, kysyy kuudes *Nuorten elinolot -vuosikirja*. Artikkeleissa vertaillaan monipuolisesti tyttöjen ja poikien hyvinvointia ja terveyttä, mutta tuodaan esiin myös sukupuoliryhmien sisäistä moninaisuutta. Teemoja ovat nuorten käsitykset terveellisestä elämäntavasta ja puhtaudesta sekä tyttöjen näkökulma alkoholinkäyttöön.

Uusia hahmotuksia tarjoavat myös artikkelit internetistä, tietokonepelaamisesta ja liikunnasta, seksin yhteydestä liikunnanharrastukseen sekä analyysi koulun erityiskasvatuksen räjähdysmäisestä kasvusta. Ennaltaehkäisyn kannalta kiinnostavia ovat niin ikään ei-heteroseksuaalisten miesten seksistrategiat sekä tyttöjen ja poikien painonhallinta. Kirja sisältää lisäksi taustoittavan johdantoluvun sekä laajan katsauksen hyvinvointitilastoihin.

Kuure, Tapio, Vuori, Mika & Gissler Mika (toim.) (2002) Viattomuudesta vimmaan: lapsuudesta nuoruuteen -siirtymävaiheen tarkastelua. Julkaisuja/ Nuorisotutkimusseura; 25, Nuorten elinolot -vuosikirja. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto: Nuorisoasiain neuvottelukunta: Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, Stakes.

Kirjan ensimmäisessä osassa lapsuutta ja nuoruutta kuvataan eri lähteistä koottujen tilastojen avulla. Tilastoihin on koottu keskeinen tieto siitä, miten lasten ja nuorten hyvinvointi tai pahoinvointi on viimeisen kymmenen vuoden aikana kehittynyt. Tilastotietoa on myös tulkittu erikseen asiantuntijajapaneelissa ja tulokset on esitetty yhteenvetoina tilastojen lomassa. Kirjan artikkeliosuudessa tuodaan esiin nuorten omaa ääntä: millä tavoin nuori jättää hyvästit lapsuuden viattomuudelle ja mitä kaikkea tämä vaihe ihmisen elämässä pitää sisällään? Tällä näkökulmalla halutaan tuoda esiin, että nuoriso tulisi nähdä myös resurssina, joka tuottaa omalla vimmallaan uutta kulttuuria.

Paju, Petri (toim.) (2004) Samaan aikaan toisaalla...: nuoret, alueellisuus ja hyvinvointi. Julkaisuja/ Nuorisotutkimusverkosto & Nuorisotutkimusseura; 47 Helsinki: Stakes (Nuorten elinolot -vuosikirja; 4. Julkaisuja/ Nuorisoasiain neuvottelukunta; 30)

Hyvinvoinnin alueellisen erilaistumisen on havaittu voimistuneen. Nuoret kuitenkin kokevat terveytensä likimain yhtä hyväksi tai huonoksi, asuivatpa he missä päin Suomea tahansa. Tästä kertoo neljännen Nuorten elinolot kirjan kartta-pohjainen tilasto-osuus ja sitä täsmentävä ja kommentoiva artikkeli. Suurta vaihtelua sen sijaan on nuorten eri seutuihin ja paikkakuntiin liittyvissä mielikuvissa, joita käsitellään kahdessa harvaan asuttuja seutuja koskevissa artikkeleissa. Myös kirjan neljä muuta artikkelia tarjoavat mielenkiintoisia näkymiä asuinpaikan ja kotiseutuidentiteetin monimutkaisiin kysymyksiin, näkyi ikkunasta sitten petäjää tai betonia. Kun koti on yhdessä paikassa, asunto ja elämisen edellytykset ovat ehkä samaan aikaan toisaalla... Koti, kodikkuus ja tilastojen tunnistama hyvinvointi eivät välttämättä lankea yhteen.

Wilska, Terhi-Anna (toim.) (2004) Oman elämänsä yrittäjät? Nuorisobarometri; 2004, Julkaisuja/ Nuorisoasiain neuvottelukunta; 28, Julkaisuja/ Nuorisotutkimusverkosto & Nuorisotutkimusseura; 44). Helsinki: Opetusministeriö: Nuorisotutkimusverkosto: Nuorisoasiain neuvottelukunta.

Barometrin keskeisimpinä teemoina ovat yrittäjyys, riskien ja epävarmuuden kokeminen, asenteet hyvinvointivaltiota ja perusturvaa kohtaan sekä sukupolvitietoisuus. Tutkimusaineiston takaa kuuluu nuorten ääni, joka on pääosin positiivinen, mutta osin myös huolestunut ja varautunut. Yhteiskunnan turvaverkko ei ole (enää) aukoton eikä siihen voi täysin luottaa. Rahan, pysyvän työn ja henkilökohtaisen menestyksen merkitys on korostunut kilpailuyhteiskunnassa. Onko nuorista tullut oman elämänsä yrittäjiä?

Artikkelikokoelmat, joissa sivutaan lasten ja nuorten ongelmia ja ratkaisuja:

Aaltonen, Sanna & Honkatukia, Päivi (toim.) (2002) Tulkintoja tytöistä Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, julkaisu 27 Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura & SKS.

Artikkeleissa käsitellään suomalaisten tyttöjen toimijuutta ja toimijuuden suhdetta yhteiskunnallisiin rakenteisiin. Teoksessa käsitellään tyttöjen tasapainoilua ja pyrkiä myksiä niin suhteessa eläinaktiivisiin, rasismiin, äitiyteen, tietotekniikkaan kuin ei-heteroseksuaalisuuteenkin. Artikkeleissa analysoidaan tyttöjen tulkintoja omasta toiminnastaan sekä tytöistä tehtyjen määrittelyjen moninaisuutta ja jännitteitä. Tutkijat kääntävät kriittisen katseensa myös itseensä ja arvioivat tyttötutkimukseen liittyviä epistemologisia ja eettisiä kysymyksiä.

Aapola, Sinikka ja Kaisa Ketokivi (toim.) (2005) Polkuja ja poikkeamia: aikuisuutta etsimässä. Julkaisuja/ Nuorisotutkimusverkosto & Nuorisotutkimusseura; 56. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

Teoksen artikkeleissa kysytään Minkälaisia ehtoja ja ulottuvuuksia aikuistumiseen liittyy 2000-luvun alun suomalaisessa yhteiskunnassa? Mikä tekee nuoresta aikuisen tämän päivän Suomessa? Aikuistumista lähestytään eri elämäntilanteiden näkökulmista

sosiaalitieteellisessä viitekehyksessä. Nuoret etsivät aikuisuutta yhtäältä pohtimalla aikuisuuden ehtoja, ja toisaalta tavoittelemalla aikuisuuden tuottamaa sosiaalista arvostusta. Kirjoittajat pyrkivät aikuisuuden jäljille käsitteellisesti, tilanteessa, jossa monet aikuisuuden aiemmista mittareista ovat murroksessa. Tutkimusaineistoina toimivat erilaiset haastatteluaineistot eri-ikäisistä, erilaisissa elämäntilanteissa elävistä ja erilaisista perhetaustoista tulevista nuorista.

Aapola, Sinikka & Kaarninen, Mervi (toim.) (2003) Nuoruuden vuosisata. Suomalaisen nuorison historia. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 909, Julkaisuja/ Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusseura; 32. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Artikkelikokoelma kertoo suomalaisen nuoruuden historiasta. Kirjoittajina on historioitsijoita, yhteiskuntatieteilijöitä, sosiologeja, kasvatustieteilijöitä ja taidehistorioitsijoita. Nuoria ja nuoruutta lähestytään eri teemojen kautta: Nuoruus ja kansakunta; Arki, työ, perhe ja vapaa-aika; Nuoret ja auktoriteetit; Nuorisokulttuurien ulottuvuuksia; Nuoret kansalaiset; Välähdyksiä nuoruudesta. Artikkeleissa käsitellään nuorten poliittista mobilisoitumista, nuorten asemaa yhteiskunnassa eri aikoina, kasvatusta, koulutusta, työnsaantimahdollisuuksia, ylioppilastutkinnon ja nuorisourheilun merkitystä, erilaisia nuoriso- ja alakulttuureita, elokuvaa, kirjallisuutta, nuorisomainontaa, nuorten tiloja arkkitehtuurissa.

Alitolppa-Niitamo, Anne, Söderling Ismo & Fågel, Stina (toim.) (2005) Olemme muuttaneet: näkökulmia maahanmuuttoon, perheiden kotoutumiseen ja ammatillisen työn käytäntöihin/ Väestöliiton väestöntutkimuslaitos ja Kotipuu. Helsinki: Väestöliitto.

Monikulttuurisuus on jo suomalaisen yhteiskunnan pysyvä ominaisuus. Monikulttuuristuminen edellyttää eri instituutioiden, hallinnollisten käytäntöjen ja palveluiden muokkausta. Kirjassa yhdistyvät sekä tutkimustieto että Väestöliiton Kotipuun käytännön työstä nousseet näkemykset ja toimintamallit. Maahanmuuttajien kotouttamistyössä taas korostuu maahanmuuttoon liittyvien psykososiaalisten muutoshaasteiden ymmärtäminen.

Anttila, Anna (toim.) (2004) Lapsuuden muuttuva maisema: puheenvuoroja kulutus-kulttuurin seksualisoinnin vaikutuksista. Raportteja/ Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus; 284 Helsinki: Stakes.

Kirja sisältää eri alojen asiantuntijoiden näkökulmia seksiin perustuvan markkinoinnin ja kaupallisen seksin vaikutuksiin lapsiin ja nuoriin. Kirja liittyy Stakesin Lapset ja kaupallinen seksi -hankkeeseen, joka toteutettiin vuosina 2002–2003. Hanke on osa Suomen kansallista Lasten kaupallisen seksuaalisen hyväksikäytön vastaiset toimet -ohjelmaa.

Forsberg, Hannele, Aino Ritala-Koskinen ja Maritta Törrönen (toim.) (2006) Lapset ja sosiaalityö. Kohtaamisia, menetelmiä ja tiedon uudelleen arviointia. Juva: PS-kustannus.

Artikkelikokoelma kuvaa kiinnostusta lapsista liikkeelle lähtevään sosiaalityön tutkimukseen ja tuo oman erityisen näkökulman yhteiskuntatieteelliseen lapsuustutkimukseen. Kirja valottaa lapsikäsitteissä, aikuisten ja lasten suhteissa, tiedossa ja taidoissa orastavia muutoksia. Näkökulmia avataan maahanmuuttajalasten kohtaamisen käytäntöihin, taidelähtöisiin, sukupolvityön ja ryhmätyön menetelmiin lasten auttamisessa, sosiaalisen pääoman käsitteeseen lasten näkökulmasta, lasten kirjoituksiin hyvästä ja huonosta elämästä sekä erilaisiin institutionaalisiin lasten huomioimisen tapoihin. Aiemman lasten näkymättömyyttä alleviivanneen keskustelun rinnalle tuodaan välineitä lasten ja lapsuuden näkökulmien esiin nostamiseksi.

Harinen, Päivi (toim.) (2003) Kamppailuja jäsenyyksistä. Etnisyys, kulttuuri ja kansalaisuus nuorten arjessa. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, julkaisu 38.

Artikkeleissa kuvataan maahanmuuttajanuorten ja muihin etnisiin vähemmistöihin kuuluvien nuorten elämää Suomessa. Kirjassa kuvataan niitä eläviä tapoja, joilla etnisyys, kulttuuri ja kansalaisuus määrittävät nuorten arkielämää. Kertojina kirjan artikkeleissa ovat etenkin etnisiin vähemmistöihin määritellyt nuoret, kuten saamelaiset, romanit, somalialaiset ja venäläiset. Nuorten omat kokemukset ja näkemykset haastavat etnisiä tai kulttuurieroja kangistavan näkökulman: sosiaalinen identiteetti, kulttuuriset tavat ja suomalaisuuden ehdot saavat vaihtelevat merkityksensä arkisessa vuoropuhelussa ja toiminnassa. Yhteenkuulumisen, erottautumisen, syrjinnän ja ulkopuolisuuden teemat kiedotaan kirjassa yhteen jäsenyyksikäsitteen avulla. Yhteistä nuorille on se, ettei jäsenyys tarjoutu heille helposti, olipa kyse paikallisen nuorisokulttuurin tai yleisemmin yhteiskunnan jäsenyydestä. Jäsenyyksistä täytyy kamppailla.

Helminen, Jari (toim.) (2006) Elämä koettelee, tuki kannattelee: sosiaali- ja terveysalan työ monimuotoisissa perhesuhteissa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Perhe toimii hyvän elämän lähtökohtien mahdollistajana, mutta voi myös tuottaa haasteita matkalle. On tarpeellista etsiä uusia työmuotoja sekä kehittää olemassa olevia työkäytäntöjä. Kirjassa käsitellään eri näkökulmista perheen tukemista sekä työtä perheen parissa. Kirja käsittelee mm. asiakastyötä turvakodeissa, maahanmuuttajaperheitä, mielenterveyttä osana perhetyötä sekä leimaamista ja hyväksymistä perheiden parissa tehtävässä työssä.

Helve, Helena (ed.) (2005) Mixed methods in youth. Publications; 60. Helsinki: Finnish Youth Research Network: Finnish Youth Research Society.

Artikkelikokoelma on nuorisotutkimuksen menetelmiä laaja-alaisesti esittelevä teos. Artikkeleissaan eri maiden tutkijat erittelevät kysymyksenasetteluun ja selvittävät, minkälaisin metodein ja tekniikoin he ovat pyrkineet etsimään vastauksia näihin kysymyksiin. He myös pohtivat tutkimuksissaan kohtaamiaan eettisiä ongelmia ja sitä, miten he ovat kokeneet tutkijan roolinsa nuorten parissa. Kirjassa esitellään historiallisista lähtökohdista nuorisotutkimuksen pääsuuntia ja niiden teoreettisia ja metodologisia lähtökohtia sekä nuorisotutkimuksen uusia haasteita yksilöllisyyden ja muiden yhteiskunnallisten muutosten paineissa. Kirjassa esitellään esimerkiksi kvalitatiivisia ja kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä, pitkittäistutkimusta, osallistuvaa havainnointia ja osallistavaa tutkimusta sekä feminististä etnografiaa, etnografista kenttättyötä ja nuorisotutkimuksen tutkimuseettisiä periaatteita. Kirjoittajat edustavat useita tieteenaloja, esimerkiksi sosiologiaa, sosiaalipolitiikkaa ja uskontotiedettä.

Hiitola-Moilanen, Marja (toim.) (2005) Kehittämisen polkuja perhetyössä Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen julkaisusarja.; 19. Oulu: Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.

Kyseessä on hankeraportti ”Perhetyön mahdollisuudet päivähoidossa” -hankkeesta. Tarve perhetyön kehittämiseen myös päivähoidossa on noussut lapsiperheiden muuttuneesta arjesta. Sekä Oulun kaupungin palveluiden järjestäjät että asiakaspalvelussa toimivat työntekijät kokivat, että olemassa olevat palvelut ja työtavat eivät vastanneet kaikilta osin tähän muutokseen. Eri tahot tekivät perhetyötä, mutta yhteinen näkemys perhetyöstä tuntui puuttuvan. Hankkeen aikana yhteistyö Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen, Oulun kaupungin, oppilaitosten ja järjestöjen välillä on tiivistynyt. Tuloksena perhetyön käsite ja sisältö ovat selkiytyneet ja perhetyön uudelleen organisointi on menossa Oulun kaupungissa.

Hoikkala, Tommi, Hakkarainen, Pekka, Laine, Sofia (eds.) (2005) Beyond health literacy: youth cultures, prevention and policy. Helsinki: Finnish Youth Research Network: Finnish Youth Research Society.

Mitä on terveyden lukutaito ja miten se liittyy terveyden edistämiseen? Englanninkielinen teos lähestyy nuorten terveyden lukutaitoa ja terveyden edistämistä 20 artikkelin näkökulmista. Terveyttä ja sen edistämistä tarkastellaan teoksessa nuorten omien kulttuureiden, sosiaalisten maailmojen ja identiteettipyrkimysten lävitse. Anoreksia, huumeet, alkoholi ja urheilua harrastavien nuorten päihteiden käyttö ovat esimerkkejä niistä konkreettisista tapauksista, joiden kautta nuorten vaihteleviin terveyskulttuureihin poraudutaan.

Honkatukia, Päivi, Johanna Niemi-Kiesiläinen, Sari Näre (2000) Lähentelystä raiskauksiin: tyttöjen kokemuksia häirinnästä ja seksuaalisesta väkivallasta. Julkaisuja/ Nuorisotutkimusseura; 13. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Kirjoittajat purkavat auki tyttöihin kohdistuvaa seksuaalista ahdistelua ja väkivaltaa sosiologian, oikeustieteen ja naistutkimuksen näkökulmista. He antavat äänen tyttöjen sellaisille elämäkokemuksille, joita on suomalaisen tieteen ja yhteiskunnan kentillä kuunneltu vain vähän. Kirjassa käsitellään aihetta yksilön arjen näkökulmasta sekä hahmotellaan sitä kulttuurista ja historiallista ilmasto, jossa seksuaalinen vuorovaikutus tapahtuu. Jatkumo rakentuu lähentelyistä aina raiskauksiin ja seksuaaliseen väkivaltaan asti.

Honkatukia, Päivi & Kivivuori, Janne (toim.) (2006) Nuorisorikollisuus. Määrä, syyt ja kontrolli. OPTL:n julkaisuja 221, Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 66. Nuorisoasiain neuvottelukunta, julkaisuja 33. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura. Nuorisoasian-neuvottelukunta.

Kirjassa esitellään eri tieteen alojen ”tavalliseen” (varastaminen, vahingonteko, väkivalta) nuorisorikollisuuteen liittyviä syitä ja selityksiä sekä myös erilaisia kontrolliohjelmiä, joilla aikuisyhteiskunta puuttuu nuorten tekemiin rikoksiin. Sosiaalista kontrollia käsitellään laajasti alkaen epävirallisesta kontrollista ja päättyen torjuntaohjelmien kautta lastensuojelun toimiin ja viimein virallisen seuraamusjärjestelmän rangaistuksiin.

Hämäläinen, Juha, Vornanen, Riitta & Laurinkari, Juhani (toim.) (2006) Hyvinvointi ja turvallisuus 2000-luvulla. Juhlakirja professori Pauli Niemelän täyttäessä 60 vuotta 5.4.2006 Kuopio: Kuopion yliopisto.

Tämä julkaisu on Pauli Niemelän ohjauksessa väitöskirjaansa tehneiden onnentoivotus 60 vuotta täyttävälle ohjaajalle. Kirjoittajat käsittelevät mahdollisuuksien mukaan oman väitöskirjansa aihetta nykypäivän näkökulmasta.

Jokinen, Arja, Huttunen, Laura ja Kulmala, Anna (toim.) (2004) Puhua vastaan ja vaieta: neuvottelu kulttuurisista marginaaleista. Helsinki: Gaudeamus, 2004

Yhteiskunnassa katse useinkin kohdistuu marginaaleihin, mutta yleensä vain keskuksen ääni kuuluu. Puhua vastaan ja vaieta -teoksessa asetelma käännetään toisin päin. Kirjassa saavat puheenvuoron maahanmuuttajat ja heidän lapsensa, ulkomailta Suomeen adoptoidut lapset, asunnottomat miehet ja naiset, tukiasunnoissa asuvat nuoret sekä lainrikkojat. Siinä kuullaan niiden ääntä, jotka usein tulevat nähdyiksi ja kohdelluiksi yleisten, marginalisoivien ja leimaavien luokitusten kautta, eivät yksilöinä. Kulttuuriseen marginaaliin asettaminen ja sen vastustaminen on hyvin hienovaraista institutionaalista ja arkipäiväistä toimintaa. Teoksessa osoitetaan, kuinka marginaaliin asetetut ihmiset puhuvat ja toimivat leimaavia stereotypioita ja käytäntöjä vastaan tai käyttävät niitä eri tavoin voimavaranaan.

Jahnukainen, Markku, Taru Kekoni ja Tarja Pösö (toim.) (2004) Nuoruus ja koulukoti. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 43.

Nuoruus ja koulukoti -teoksessa koulukotia tarkastellaan historiallisesti, kulttuurisesti ja yhteiskuntapolitiittisesti kahdentoista, eri tieteenaloja edustavan tutkijan voimin. Kirjoittajina on sosiaalityön tutkijoiden lisäksi yhteiskuntapolitiikan, kulttuurihistorian, sosiologian ja erityispedagogiikan edustajia. Koulukoti on luonteeltaan monien reittien kohtaamispiste; myös sen tutkimuksessa eri näkökulmat täydentävät toisiaan. Kirja osoittaa, että laitoksen kautta päästään tutkimaan monia tärkeitä ja vaikeita nuoruuden kysymyksiä etenkin, kun kuvaa rakennetaan nuorten näkökulmasta.

Kivivuori, Janne (toim.) (2002) Nuoret rikosten tekijöinä ja uhreina. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja, 188. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.

Teos sisältää viiden kirjoittajan laatimia osia. Yleistä tasonkehitystä kuvaavien tietojen lisäksi tutkimuksessa on erilliset analyysit nuoriin kohdistuneesta seksuaalisesta häirinnästä ja väkivallasta, nuorten työssäkäynnin yhteydestä rikollisuuteen, Helsingin kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten nuorten rikoskäyttäytymisen eroista sekä Turun nuorisorikollisuuden kehityksestä.

Korander, Timo & Soine-Rajanummi, Seppo (toim.) (2002) Kaheksalta koskarille - samantien sakot: Tampereen nollatoleranssikokeilu 1999–2000: historiallinen konteksti, vastaanotto ja vaikuttavuus. Poliisiammattikorkeakoulun tutkimuksia, 13. Espoo: Poliisiammattikorkeakoulu.

Mitä tapahtuu, kun poliisi ei siedä häiriöitä? Lisääntykö turvallisuus ja loppuvatko nuoriso-ongelmat, kun katukontrolli kiristetään huippuunsa? Tampereella toteutettu projekti sai rikosentorjuntahankkeena vertaansa vailla olevan julkisuuden Suomessa.

Tämä hankkeen vaikutuksia mittaava, merkityksiä ja aikalaiskontekstia analysoiva tutkimus on kansainvälisessäkin kriminologiassa ainutlaatuinen, koska nollatoleranssi- eli "mitään rikkeitä eikä häiriöitä ei siedetä" metodin tieteellisesti päteviä tuloksarviointeja ei juuri ole saatavissa. Kirja toimii analyttisenä johdantona nuoriso- ja julkijoumiskontrollin, rikosentorjunnan ja turvallisuusalan metodeista, mahdollisuuksista ja niiden monitahoisesta ja kriittisestä arvioinnista.

Kuorelahti, Matti & Lappalainen, Kristiina (toim.) (2007) Ruohon juurella: tutkimusta ja näkemystä. Juhlakirja dosentti Kari Ruohon merkkipäivän kunniaksi. Joensuu: Joensuun yliopisto.

Laitinen, Ahti (toim.) (2003) Kirjoituksia syrjäytymisestä, syrjinnästä ja petoksista. Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja, Rikos- ja prosessioikeuden sarja A 31. Turku: Turun yliopisto.

Tämän kirjan tarkoitus on esitellä oikeussosiologian ja kriminologian tutkimustoimintaa Turun yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa. Kirjoitukset liittyvät tavalla tai toisella kunkin kirjoittajan tutkimustoimintaan tai jatko-opiskeluun. Vaikka kirjoitukset ovat syntyneet toisistaan riippumatta, niitä yhdistää kuitenkin kaksi teemaa: syrjintä ja syrjäytyminen sekä petollinen toiminta. Ensin mainitun aihepiirin kohteina ovat Suomen romanien ja Suomeen Afrikasta tulleiden maahanmuuttajien kokema syrjintä sekä tuomioistuimiin ajautuneet perheiden huoltoriidat. Toinen aihepiiri taas kattaa suomalaisiin vakuutusyhtiöihin kohdistuvia petoksia ja Kiinan talouselämän korruptiivisia ilmiöitä.

Laitinen, Merja, Ojaniemi, Pekka & Tallavaara, Marja-Sisko (2007) "Nyt kuullaan meitä asiakkaita": tutkimus kohtaamisesta, tiedosta ja osallisuudesta lastensuojelun työprosesseissa. Lapin yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja. B, Tutkimusraportteja ja selvityksiä; 53. Rovaniemi: Lapin yliopisto. Liittyy hankkeeseen: Sensitiivinen haastattelututkimus ja sukupuolistetun lapsuuden siirtymät.

Oksanen Atte, Paavilainen Eija & Pösö Tarja (toim.) (2006) Comparing children, families and risks: Nordic-Baltic perspectives on childhood and families.(Childhood and Family Research Unit Net Series [2]). Tampere: Tampere University Press. <http://tampub.uta.fi/childhood/951-44-6654-3.pdf>

Puuronen, Anne (toim.) (2006) Terveystaju. Nuoret, politiikka ja käytäntö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisu 63. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.

Teoksessa käydään ajankohtaista keskustelua siitä, kuinka nuoret määrittelevät terveyskäyttäytymistään omista lähtökohdistaan. Lisäksi artikkeleissa pohditaan, kuinka nuoria opastetaan terveyteen, ja millaista nuoria koskeva suomalainen terveyspolitiikka on luonteeltaan – sekä mitä mutkakohtia siihen liittyy. Eri tieteenalojen tutkijat tarkastelevat suomalaisen terveyskasvatuksen kehittämishaasteita käyttäen esimerkkeinä yhtäältä nykynuorten tekemiä terveysvalintoja ja toisaalta heihin kohdistuvaa terveysvalistusta ja terveyspalveluita.

Satka, Mirja, Synnöve Karvinen-Niirikoski, Marianne Nylund, Susanna Hoikkala (toim.) (2005) Sosiaalityön käytäntötutkimus. Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia: Palmenia-kustannus.

Sosiaalityön käytäntötutkimus heijastaa pääkaupunkiseudulla toteutuneiden sosiaalialan kehittämishankkeiden kirjoa. Tekijät ovat hankkeiden toteuttajia tai niiden tutkijoita. Kirjassa kuvataan sosiaalityön käytäntötutkimuksen muotoutumista, esitellään sen tuottamia käsitteellisiä, metodisia ja käytännöllisiä välineitä, menetelmiä, innovaatioita ja tuloksia. Tavoitteena on piirtää kuvaa monimuotoiseksi kasvaneesta sosiaalialan tiedontuotannosta.

Suomalainen lapsi 2007. Helsinki: Tilastokeskus. Huomautus: Projektiryhmä: Heli Hiltunen et al.

Tilastokeskuksen ja Stakesin kokoamasta laajasta julkaisusta Suomalainen lapsi 2007, jossa kuvataan alle 18-vuotiaiden lasten elinoloja tilastojen avulla. Suomalainen lapsi 2007 -julkaisu käsittelee lasten perhemuotoja, perheiden elintasoja, toimeentuloa, vanhempien työllisyyttä, yksinhuoltajien asemaa työmarkkinoilla, esiopetusta, koulutusta, asumisololoja, kulutusta, lastensuojelun asiakkuutta, lasten tekemiä rikoksia, lasten terveyttä, muuttamista, työntekoa, kulutusta, ajankäyttöä ja harrastuksia. Yli 400-sivuisessa julkaisussa on 22 artikkelia.

Suutari, Minna (toim.) (2001) Vallattomat marginaalit: yhteisöllisyyksiä nuoruudessa ja yhteiskunnan reunoilla. Julkaisuja/ Nuorisotutkimusseura; 20. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Kirjassa tarkastellaan yhteiskunnan reunoilla elävien nuorten yhteisöllisyyksiä ja kysytään millainen merkitys tällaisilla yhteisöillä on nuorten selviytymisen tai yhteiskuntamme kokonaisuuden kannalta. Erottautumisen, kiinnittymisen ja irrallisuuden teemoja valotetaan marginaalin käsitteen kautta. Moniulotteiset näkökulmat tarjoavat vastineen syrjäytymiskeskustelulle, joka uhkaa rajoittaa joko nuorten toivottomuuden surkutteluksi tai yksilöllisten sankaritarinoiden esittelyksi. Kirjan artikkelissa käsitellään eläinoikeusaktivisteja, satanisteja, kodittomia, maahanmuuttajia ja rasistisesti suhtautuvia nuoria sekä toimeentulotukiasiakkaita ja työttömiä nuoria. Marginaalit piirtyvät kirjassa vallattomiksi tiloiksi, joista löytyy sekä yhteiskunnan normistoa haastavaa valtaa että nuorten omaa *elämää koskevaa vallan puutetta*.

Suurpää, Leena & Hoikkala, Tommi (eds) (2005) Masculinities and violence in youth cultures/ Helsinki: Finnish Youth Research Network: Finnish Youth Research Society.

Kirjan lähtökohtana on nuorten kulttuurien ja väkivallan merkitysten ja käytäntöjen moninaisuuksien ymmärtäminen: tutkimustulokset kertovat tutkittavan ilmiön monimuotoisuudesta ja samalla haastavat aikaisemman jengejä ja nuorten kulttuureja koskevan ymmärryksen. Tämä englanninkielinen kokoomateos voidaan käsittää poliittiseksi, sillä se pyrkii haastamaan olemassa olevia stereotyyppioita nuorista ja väkivallasta sekä osoittamaan perinteisen angloamerikkalaisen jengitutkimuksen rajallisuuden ja kulttuurisidonnaisen luonteen.

Tigerstedt, Christoffer, Salasuo, Mikko & Kestilä, Laura (toim.) (2007) Nuoret ja alkoholi. Julkaisuja / Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura; 75. Helsinki: Alkoholi- ja huumetutkijain seura: Nuorisotutkimusseura: Nuorisotutkimusverkosto.

Teos nostaa esiin uusia näkökulmia ja ajankohtaista tietoa nuorten alkoholinkäytöstä. Kirjan alkuluvussa tarkastellaan nuorten alkoholinkäytön tutkimuksen 50-vuotista historiaa. Kirjan toisessa osiossa kuvataan, miten nuoret itse mieltävät omaa juomistaan, humaltumistaan, juomistilanteitaan sekä raittiutta. Kolmannessa osiossa valaistaan nuorten juomiseen liittyviä haittoja ja seuraamuksia; mitä haittoja nuoret ilmoittavat alkoholinkäytöstään olevan, ja miten haitat jakautuvat sosiaaliryhmittäin. Kirjan viimeinen osa käsittelee alkoholin myyntiä ja välittämistä; mistä ja kuinka helposti alaikäiset nuoret hankkivat juomansa, ja mitä ajatuksia parikymppisillä nuorilla on alkoholijuomien välittämisestä alaikäisille.

Valkama, Elisa & Litmala, Marjukka (2006) Lasten huoltoriidat käräjäoikeuksissa. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja; 224. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.

Tämä tutkimus kohdistuu lasten huoltoriitoihin. Tutkimus perustuu laajaan, kaikista Suomen käräjäoikeuksista vuodenvaihteessa 2005–2006 koottuun oikeudenkäyntiaineistoon (n=529). Tutkimusaineisto koostuu käräjäoikeuksissa varsinaisasioina sekä avioeron liitännäisinä käsitellyistä lapsen huoltoa, asumista ja tapaamisoikeutta koskevista asioista. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää tuomioistuimissa käsiteltyjen huoltoriitojen määrä ja yleisyys. Tutkimuksessa tarkastellaan myös jutussa esitettyjen vaatimusten sisältöä ja huoltoriitojen lopputulosta. Tutkimus kuvaa myös oikeusprosessin kulkua ja sen kokonaiskestoja sekä sosiaalitoimen roolia prosessissa. Lisäksi tutkimus tuottaa yleistä informaatiota huoltoriidan osapuolten ikä- ja sukupuolijakautumista, perhesuhteista, lapsista ja sosioekonomisesta asemasta. Myös lastensuojelun asiakkuuden yleisyys pitkittyneissä riita asioissa tulee tutkimuksessa näkyviin.